

POMOC MATERIALNA DLA STUDENTÓW

Materiały szkoleniowe

© Biuro Prawne Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Bracka 18/16, 00-028 Warszawa
e-mail: sekretariat@psrp.org.pl

POMOC MATERIALNA DLA STUDENTÓW

Nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, obowiązuje od 1 października 2011 r. (za wyjątkiem niektórych przepisów, w odniesieniu do których ustawodawca zastosował dłuższy okres *vacatio legis*) wprowadza istotne zmiany w systemie pomocy materialnej dla studentów. Praktyka stosowania dotychczas obowiązujących przepisów dowodzi, iż problematyka ta jest złożona i nastęrcza licznym problemom interpretacyjnych oraz praktycznych. Celem przyświecającym stworzeniu niniejszego opracowania jest ułatwienie przystosowania się uczelniom i studentom do nowych regulacji prawnych.

Opracowanie stanowi materiał instruktażowy i praktyczny komentarz dotyczący podstawowych przepisów prawnych statuujących ramy funkcjonowania systemu pomocy materialnej dla studentów. Adresowany jest on zarówno do władz uczelni i samorządów studenckich, które w kontekście nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym stoją przed koniecznością uzgodnienia nowych zasad przyznawania pomocy materialnej na ich uczelniach, jak również do wszystkich studentów, mając za zadanie ułatwienie im poruszania się w sferze przepisów o pomocy materialnej.

Opracowanie składa się z trzech części. Pierwsza jest prezentacją zmian jakie zaszły w zasadach określających funkcjonowanie systemu pomocy materialnej dla studentów po 1 października 2011 r. Dokonano w niej zestawienia przepisów w wersji sprzed nowelizacji z nowymi regulacjami w tym przedmiocie i omówiono najważniejsze różnice. Część druga jest praktycznym komentarzem do przepisów regulujących funkcjonowanie tego systemu oraz zasad przyznawania i wypłacania świadczeń dla studentów. Jest to kompleksowe omówienie poszczególnych przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym według stanu na 1 października 2011 r. W ostatniej części zaprezentowana została procedura przyznawania poszczególnych świadczeń na uczelniach w zależności od ich specyfiki.

Wykaz skrótów:

UPSW/Ustawa – ustawa z 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U.05.164.1365);
KPA – ustawa z 14 czerwca 1960 – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.00.98.1071 j.t.)

POMOC MATERIALNA DLA STUDENTÓW

część I

OMÓWIENIE ZMIAN

RODZAJE STYPENDIÓW
art. 173 ust. 1 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 173.</p> <p>1. Student może ubiegać się o pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stypendium socjalnego; 2) stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych; 3) stypendium za wyniki w nauce lub sporcie; 4) stypendium ministra za osiągnięcia w nauce; 5) stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe; 6) stypendium na wyżywienie; 7) stypendium mieszkaniowego; 8) zapomogi. <p>(...)</p>	<p>art. 173.</p> <p>1. Student może ubiegać się o pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stypendium socjalnego; 2) stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych; 3) stypendium rektora dla najlepszych studentów; 4) stypendium ministra za osiągnięcia w nauce; 5) stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe; 6) <i>uchylony</i>; 7) <i>uchylony</i>; 8) zapomogi. <p>(...)</p> <p>Od 01.10.2011 likwidacji ulegają stypendium na wyżywienie oraz stypendium mieszkaniowe. W miejsce tego ostatniego art. 182 ust. 1 przewiduje możliwość przyznania stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki.</p> <p>Stypendium za wyniku w nauce lub sporcie zostaje zastąpione przez stypendium rektora dla najlepszych studentów.</p> <p>Począwszy od <u>01.10.2012</u> stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe zastąpione zostaną jednym – stypendium ministra za wybitne osiągnięcia.</p>

FUNDUSZ POMOCY MATERIALNEJ
art. 103 ust. 3 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 103. (...) 3. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 1, przeznaczana się na wypłaty stypendiów i zapomóg, a w przypadku uczelni publicznej także na remonty domów i stołówek studenckich. Dotacja przeznaczona na pomoc materialną dla doktorantów nie może być większa niż 3 % wysokości dotacji określonej w ust. 2 pkt 1.</p> <p>Nie więcej niż 3 % środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa przeznaczonej na bezzwrotną pomoc materialną dla studentów i doktorantów może być przeznaczone na wypłatę świadczeń dla doktorantów.</p>	<p>art. 103. (...) 3. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 1, przeznaczana się na wypłaty stypendiów i zapomóg, a w przypadku uczelni publicznej także na remonty domów oraz ~~i~~ stołówek studenckich. Dotacja przeznaczona na pomoc materialną dla doktorantów nie może być mniejsza niż wynika to z proporcji liczby doktorantów do liczby studentów oraz nie większa niż 6 % wysokości dotacji określonej w ust. 2 pkt 1.</p> <p>Środki pochodzące z budżetu państwa przeznaczone są na wypłatę świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów. Nie więcej niż 6% środków z dotacji z budżetu ale jednocześnie nie mniej niż wynika to z proporcji ilości doktorantów do studentów przeznaczone jest na pomoc materialną dla doktorantów. Pozostała część dotacji to środki na pomoc materialną dla studentów.</p>

ŚRODKI NA POMOC MATERIALNĄ
art. 174 ust. 4 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 174. (...) 4. Środki z dotacji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 i ust. 4, przeznaczone na stypendia i inne świadczenia socjalne, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1 i 6-8, nie mogą być niższe niż środki przeznaczone na stypendia za wyniki w nauce lub sporcie, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 3.</p> <p>Środki z dotacji na pomoc materialną z budżetu państwa przeznaczone na świadczenia o charakterze socjalnym (stypendium socjalne, stypendium na wyżywienie, stypendium mieszkaniowe, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomoga) nie mogły być niższe niż środki przeznaczone na stypendium za wyniki w nauce lub sporcie.</p>	<p>art. 174. (...) 4. Środki z dotacji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 i ust. 4, przeznaczone na stypendia rektora dla najlepszych studentów przyznawane w liczbie nie większej niż 10 % liczby studentów każdego kierunku studiów prowadzonego w uczelni stanowią nie więcej niż 40 % środków przeznaczonych łącznie na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi.</p> <p><u>Maksymalnie 40%</u> środków z dotacji na pomoc materialną z budżetu państwa przeznaczone może zostać na stypendium rektora dla najlepszych studentów. Większość środków (<u>min. 60%</u>) ma zostać zagospodarowana na przyznanie i wypłacenie stypendiów socjalnych, stypendiów specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg.</p>

STYPENDIUM SOCJALNE
art. 179 ust. 3 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u>
<p data-bbox="190 419 297 483">art. 179. (...)</p> <p data-bbox="190 504 1104 722">3. Wysokość dochodu, o której mowa w ust. 2, nie może być niższa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.), oraz wyższa niż suma kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255, z późn. zm.).</p>	<p data-bbox="1507 347 1671 379" style="text-align: center;"><u>od 1.10.2011</u></p> <p data-bbox="1131 419 1238 483">art. 179. (...)</p> <p data-bbox="1131 504 2045 759">3. Wysokość dochodu, o której mowa w ust. 2, nie może być niższa niż 1,30 kwoty, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.), oraz wyższa niż 1,30 sumy kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.).</p> <p data-bbox="1131 823 2045 1126">Zwiększona zostaje wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniająca do ubiegania się o stypendium socjalne – nie może być ona niższa niż 1,30 kwoty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) oraz wyższa niż 1,30 sumy kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.)</p> <p data-bbox="1131 1142 2045 1327">W roku akademickim 2011/2012 próg ten wynosi min. 456,30, a max. 782,60 zł. Oznacza, to iż dolna granica dochodu na członka rodziny studenta, od której musi być przyznawane stypendium socjalne wynosi „0 zł”, a górna musi mieścić się w przedziale od „456,30 zł” do „782,60 zł” (w zależności od ustaleń podjętych przez rektora i samorząd studencki).</p>

STYPENDNIUM MIESZKANIOWE

art. 182 ust. 1-2 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 182.</p> <p>1. Student studiów stacjonarnych znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej może otrzymywać stypendium mieszkaniowe z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki, jeżeli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie.</p> <p>2. Student studiów stacjonarnych w przypadku, o którym mowa w ust. 1, może otrzymać stypendium mieszkaniowe również z tytułu zamieszkania z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem studenta w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki.</p> <p>(...)</p>	<p>art. 182.</p> <p>1. Student studiów stacjonarnych znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej może otrzymywać <u>stypendium socjalne w zwiększonej wysokości z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki</u>, jeżeli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie.</p> <p>2. Student studiów stacjonarnych w przypadku, o którym mowa w ust. 1, może otrzymać <u>stypendium socjalne w zwiększonej wysokości</u> również z tytułu zamieszkania z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem studenta w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki.</p> <p>(...)</p> <p>Zlikwidowane zostało stypendium mieszkaniowe jako osobne świadczenie.</p> <p>Od 01.10.2011 student studiów stacjonarnych, który ma prawo do otrzymywania stypendium socjalnego może ubiegać się o jego zwiększenie z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w innym obiekcie. Może on również ubiegać się również o zwiększenie stypendium socjalnego z tytułu zamieszkania z niepracującym małżonkiem lub swoim dzieckiem.</p>

STYPENDIUM NA WYŻYWIENIE
art. 173 ust. 1 UPSW, art. 182 ust. 3 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 173. 1. Student może ubiegać się o pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie: (...) 6) stypendium na wyżywienie; (...)</p> <p>art. 182. (...) 3. Student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej może otrzymywać stypendium na wyżywienie.</p>	<p>art. 173. 1. Student może ubiegać się o pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie: (...) 6) <i>uchylony</i> (...)</p> <p>art. 182. (...) 3. <i>uchylony</i></p> <p>Od 01.10.2011 stypendium na wyżywienie <u>ulega likwidacji</u>.</p>

STYPENDIUM ZA WYNIKI W NAUCE LUB SPORCIE ---> STYPENDIUM REKTORA DLA NAJLEPSZYCH STUDENTÓW
art. 173 ust. 1 UPSW; art. 181 ust.1 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 173.</p> <p>1. Student może ubiegać się o pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie: (...)</p> <p>3) stypendium za wyniki w nauce lub sporcie; (...)</p> <p>art. 181</p> <p>1. Stypendium za wyniki w nauce lub sporcie może otrzymywać student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub osiągnął wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym. (...)</p>	<p>art. 173.</p> <p>1. Student może ubiegać się o pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie: (...)</p> <p>3) stypendium rektora dla najlepszych studentów; (...)</p> <p>art. 181</p> <p>1. Stypendium rektora dla najlepszych studentów może otrzymywać student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym. (...)</p> <p>W miejsce stypendium za wyniki w nauce lub sporcie wprowadzone zostaje jedno – stypendium rektora dla najlepszych studentów. Przyznawane ono ma być studentom, którzy uzyskają wysoką średnią lub będą wykazywać się osiągnięciami naukowymi, artystycznymi lub sportowymi. Szczegółowe zasady przyznawania tego stypendium zostały pozostawione poszczególnym uczelniom do określenia w regulaminie pomocy materialnej (szerz. vide. część II - komentarz).</p>

STYPENDIUM ZA WYNIKI W NAUCE LUB SPORCIE ---> STYPENDIUM REKTORA DLA NAJLEPSZYCH STUDENTÓW
art. 181 ust. 5 – 6 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 181. (...) 5. Student może otrzymywać stypendium za wyniki w sporcie, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 3, albo stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 5, albo stypendium przyznawane na podstawie art. 31 ust. 1 lub art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857). 6. Student w roku akademickim może otrzymywać stypendium za wyniki w nauce, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 3, albo stypendium ministra, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 4.</p>	<p>art. 181. (...) 5. uchylony 6. Student może równocześnie otrzymywać stypendium rektora dla najlepszych studentów i stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. Otrzymanie tych stypendiów nie wyklucza prawa studenta do świadczeń pomocy materialnej oraz prawa do otrzymywania stypendium przyznawanego przez organy samorządu terytorialnego oraz pracodawców, a także pochodzących ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.</p> <p>Od 01.10.2011 stypendium rektora dla najlepszych studentów (które zastąpiło dotychczasowe stypendium za wyniki w nauce lub sporcie) będzie można łączyć z równoczesnym pobieraniem stypendiów ministra, a także stypendiów przyznawanych przez organy samorządu terytorialnego oraz pracodawców, a także finansowanych ze środków strukturalnych Unii Europejskiej.</p>

STYPENDIUM ZA WYNIKI W NAUCE LUB SPORCIE ---> STYPENDIUM REKTORA DLA NAJLEPSZYCH STUDENTÓW
art. 175 ust. 1 – 3 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 175.</p> <p>1. W uczelni posiadającej podstawowe jednostki organizacyjne świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3 i 6-8, są przyznawane na wniosek studenta przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, przy czym stypendium za wyniki w nauce może być także przyznane bez konieczności składania wniosku przez studenta.</p> <p>2. Od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej studentowi przysługuje odwołanie do rektora składane w terminie czternastu dni od otrzymania decyzji.</p> <p>(...)</p>	<p>art. 175.</p> <p>1. Świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-2 i 8, są przyznawane na wniosek studenta przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej.</p> <p>2. Stypendia rektora dla najlepszych studentów są przyznawane na wniosek studenta przez rektora.</p> <p>3. Od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej w sprawie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi studentowi przysługuje odwołanie do rektora, składane w terminie czternastu dni od dnia otrzymania decyzji. W przypadku decyzji rektora w sprawie stypendium dla najlepszych studentów przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.</p> <p>(...)</p> <p>Stypendium rektora dla najlepszych studentów przyznawane będzie <u>wyłącznie na wniosek zainteresowanego studenta</u>.</p> <p>Nowelizacja wprowadza również inny niż w przypadku pozostałych świadczeń pomocy materialnej tryb przyznawania tego świadczenia – jest ono przyznawane przez rektora, od którego decyzji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (szerz. na temat procedury przyznawania stypendium rektora vide. część II i część III).</p>

PRAWO DO ŚWIADCZEŃ POMOCY MATERIALNEJ A STUDIA NA KILKU KIERUNKACH
art. 184 ust. 4 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 184. (...) 4. Student studiujący równocześnie na kilku kierunkach studiów może otrzymywać stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1 i 4-7, oraz stypendium za wyniki w sporcie, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 3, na jednym z kierunków, według własnego wyboru, a stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz stypendium za wyniki w nauce na każdym z kierunków.</p>	<p>art. 184. (...) 4. Student studiujący równocześnie na kilku kierunkach studiów może otrzymywać stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomogę, stypendium rektora dla najlepszych studentów i stypendium ministra za wybitne osiągnięcia tylko na jednym, wskazanym przez studenta kierunku studiów.</p> <p>Począwszy od 01.10.2011 student studiujący równocześnie kilka kierunków może otrzymywać świadczenia pomocy materialnej <u>tylko na jednym</u> z nich.</p> <p>Wskazanie kierunku, na którym będzie on pobierał poszczególne stypendia należy do studenta. Student będzie musiał złożyć oświadczenie o niepobieraniu świadczeń pomocy materialnej na więcej niż jednym kierunku (art. 184 ust. 7 UPSW).</p> <p>Rodzaje przyznanych studentowi świadczeń pomocy materialnej na uczelni zostaną umieszczone w ogólnopolskim wykazie studentów prowadzonym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego zgodnie z dyspozycją art. 170c UPSW oraz wydanym na podstawie tego przepisu rozporządzeniem.</p>

KONTYNUOWANIE STUDIÓW A PRAWO DO ŚWIADCZEŃ POMOCY MATERIALNEJ
art. 184 ust. 5 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 184. (...) 5. Studentowi, który po ukończeniu jednego kierunku studiów kontynuuje naukę na drugim kierunku studiów, stypendium socjalne, stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe nie przysługuje, chyba że kontynuuje on studia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra, jednakże nie dłużej niż przez okres trzech lat.</p>	<p>art. 184. (...) 5. Studentowi, który po ukończeniu jednego kierunku studiów kontynuuje naukę na drugim kierunku studiów, nie przysługują świadczenia, o których mowa w art. 173, chyba że kontynuuje on studia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego, jednakże nie dłużej niż przez okres trzech lat.</p> <p>Studentowi rozpoczynającemu kolejne studia po ukończeniu jednego kierunku studiów świadczenia pomocy materialnej <u>nie przysługują</u>. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy po ukończeniu studiów I stopnia podejmuje on naukę w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra lub różnorzędnego (czyli na studia II stopnia lub jednolitych magisterskich), jednak nie dłużej niż przez okres trzech lat.</p>

TRYB PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ POMOCY MATERIALNEJ
art. 175 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u> <u>od 1.10.2011</u>
<p>art. 175.</p> <p>1. W uczelni posiadającej podstawowe jednostki organizacyjne świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3 i 6-8, są przyznawane na wniosek studenta przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, przy czym stypendium za wyniki w nauce może być także przyznane bez konieczności składania wniosku przez studenta.</p> <p>2. Od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej studentowi przysługuje odwołanie do rektora składane w terminie czternastu dni od otrzymania decyzji.</p> <p>(...)</p>	<p>art. 175.</p> <p>1. Świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-2 i 8, są przyznawane na wniosek studenta przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej.</p> <p>2. Stypendia rektora dla najlepszych studentów są przyznawane na wniosek studenta przez rektora.</p> <p>3. Od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej w sprawie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi studentowi przysługuje odwołanie do rektora, składane w terminie czternastu dni od dnia otrzymania decyzji. W przypadku decyzji rektora w sprawie stypendium dla najlepszych studentów przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.</p> <p>(...)</p> <p>W uczelniach, które posiadają podstawowe jednostki organizacyjne w rozumieniu Ustawy stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomoga przyznawane są przez kierownika takiej jednostki (komisję stypendialną jeśli została powołana), a stypendium rektora dla najlepszych studentów przez rektora (komisję stypendialną jeśli została powołana).</p> <p>Wszystkie świadczenia przyznawane są na wniosek studenta. (szerz. na temat procedury przyznawania stypendium rektora vide. <i>pomoc materialna dla studentów – procedura przyznawania</i>).</p>

TRYB PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ POMOCY MATERIALNEJ
art. 179 ust. 8 UPSW

<u>BYŁO</u>	<u>BĘDZIE</u>
	<p style="text-align: center;"><u>od 1.10.2011</u></p> <p>art. 179. (...) 8. W uzasadnionych przypadkach kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej albo odpowiednio komisja stypendialna lub odwoławcza komisja stypendialna, o których mowa w art. 177, mogą zażądać doręczenia opinii jednostki w systemie pomocy społecznej odpowiedzialnej za ustalenie sytuacji dochodowej i majątkowej osób i rodzin, i uwzględnić ją w postępowaniu.</p> <p>Nowelizacja UPSW przyznała organom rozpatrującym wnioski studenta o przyznanie stypendium socjalnego nowe uprawnienie – w uzasadnionych przypadkach mogą one żądać od studenta doręczenia opinii jednostki w systemie pomocy społecznej odpowiedzialnej za ustalenie sytuacji dochodowej i majątkowej osób i rodzin, i uwzględnić ją w postępowaniu.</p>

POMOC MATERIALNA DLA STUDENTÓW
część II

KOMENTARZ

Art. 103. [fundusz pomocy materialnej]

1. Uczelnia tworzy fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów.
2. Fundusz, o którym mowa w ust. 1, tworzy się:
  - 1) z dotacji, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 i ust. 4, z wyłączeniem środków na stypendia ministra, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 4 i 5;
  - 2) z opłat za korzystanie z domu studenckiego;
  - 3) z opłat za korzystanie ze stołówki studenckiej;
  - 4) z innych przychodów, w tym z opłat za wynajem pomieszczeń w domach i stołówkach studenckich.
3. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 1, przeznaczona jest na wypłaty stypendiów i zapomóg, a w przypadku uczelni publicznej także na remonty domów oraz stołówek studenckich. Dotacja przeznaczona na pomoc materialną dla doktorantów nie może być mniejsza niż wynika to z proporcji liczby doktorantów do liczby studentów oraz nie większa niż 6% wysokości dotacji określonej w ust. 2 pkt 1.
4. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 2-4, przeznaczona jest na pokrycie kosztów utrzymania domów i stołówek studenckich, a w przypadku uczelni publicznej także na wynagrodzenia pracowników uczelni zatrudnionych w tych domach i stołówkach oraz na odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla tych pracowników, o którym mowa w art. 157.
5. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 2-4, może być również przeznaczony na wypłatę stypendiów i zapomóg oraz remonty i modernizację domów i stołówek studenckich.
6. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, w części nieprzekraczającej w danym roku budżetowym 0,2 % dotacji, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 i ust. 4, może być przeznaczony na pokrywanie kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg dla studentów i doktorantów, ponoszonych przez uczelnię.
7. Niewykorzystane w danym roku budżetowym środki funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów pochodzące ze źródła, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, przechodzą na rok następny do wykorzystania na cele określone w ust. 3, a środki pochodzące ze źródeł określonych w ust. 2 pkt 2-4, na cele określone w ust. 4 i 5.

Uczelnia tworzy fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, na który składają się środki pochodzące z dotacji z budżetu państwa przeznaczone na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów, opłaty za korzystanie z domów studenckich, opłaty za korzystanie ze stołówki studenckiej oraz inne przychody w tym opłaty za wynajem pomieszczeń w domach studenckich i stołówkach studenckich.

Środki pochodzące z budżetu państwa przeznaczone są na wypłatę świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów. Nie więcej niż 6% środków z dotacji z budżetu, ale jednocześnie nie mniej niż wynika to z proporcji ilości doktorantów do studentów, przeznaczone jest na pomoc materialną dla doktorantów. Pozostała część dotacji to środki na pomoc materialną dla studentów. W przypadku uczelni publicznych ze środków z budżetu państwa pokrywane mogą być również remonty domów studenckich i stołówek studenckich. Ponadto na wypłatę świadczeń pomocy materialnej mogą zostać przeznaczone również inne środki wymienione w art. 103 ust. 2 pkt 2-4.

Maksymalnie 0,2% dotacji z budżetu państwa może być wydatkowane na obsługę administracyjną systemu przyznawania pomocy materialnej dla studentów i doktorantów uczelni.

Art. 173. [formy świadczeń pomocy materialnej]

1. Student może ubiegać się o pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie:

- 1) stypendium socjalnego;
- 2) stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych;
- 3) stypendium rektora dla najlepszych studentów
- 4) stypendium ministra za osiągnięcia w nauce;
- 5) stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe;
- 6) (uchylony);
- 7) (uchylony);
- 8) zapomogi.

2. Student może ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim uczelni lub wyżywienie w stołówce studenckiej uczelni.

3. Student może ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim uczelni małżonka i dziecka.

W związku z nowelizacją UPSW od 1.10.2011 likwidacji uległy stypendium na wyżywienie oraz stypendium mieszkaniowe. W celu wsparcia studentów znajdujących się z trudnej sytuacji materialnej, którym codzienny dojazd z miejsca zamieszkania do uczelni uniemożliwiały lub w znacznym stopniu utrudniły studiowanie ustawodawca wprowadził możliwość przyznania stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości [szerz. komentarz do art. 182].

Ponadto dotychczasowe stypendium za wyniki w nauce oraz stypendium za wyniki w sporcie zastąpione zostały od 1.10.2011 jednym świadczeniem – stypendium rektora dla najlepszych studentów [szerz. komentarz do art. 181].

Student może ubiegać się o:

/świadczenia o charakterze socjalnym/

- stypendium socjalne

- stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych

- zapomogę

/świadczenia o charakterze motywacyjnym/

- stypendium rektora dla najlepszych studentów

- stypendia ministra: za osiągnięcia w nauce lub za wybitne osiągnięcia sportowe

Pierwszym i podstawowym warunkiem ubiegania się o ww. stypendia jest posiadanie statusu studenta. Pozostałe określone są w dalszych przepisach UPSW, a uszczegółowione w regulaminie pomocy materialnej uczelni. Należy podkreślić, iż uczelnia nie może wprowadzać własnych, nieokreślonych w UPSW warunków przyznawania pomocy materialnej np. terminu do złożenia wniosku (za wyjątkiem stypendium rektora dla najlepszych studentów), którego upływ powoduje całkowitą utratę prawa ubiegania się o określone świadczenia (w danym semestrze lub roku akademickim).

Od dnia 1.10.2012 wejdzie w życie przepis, na podstawie którego dotychczasowe stypendia ministra zostaną zastąpione przez jedno stypendium – stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. Do tego czasu (w roku akademickim 2011/2012) stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz

stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe będą przyznawane na dotychczasowych zasadach [szerz. komentarz do art. 178].

Art. 174. [podział dotacji na pomoc materialną]

1. Świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3 i 8, przyznaje się ze środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, o którym mowa w art. 103.
2. Rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego i uczelnianym organem samorządu doktorantów dokonuje podziału dotacji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 i ust. 4.
3. W nowo utworzonej uczelni podziału funduszu dokonuje na okres roku rektor.
4. Środki z dotacji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 i ust. 4, przeznaczone na stypendia rektora dla najlepszych studentów przyznawane w liczbie nie większej niż 10% liczby studentów każdego kierunku studiów prowadzonego w uczelni stanowią nie więcej niż 40% środków przeznaczonych łącznie na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi.

Świadczenia pomocy materialnej wymienione w art. 173 UPSW za wyjątkiem stypendiów ministra, przyznawane są ze środków funduszu pomocy materialnej, o którym mowa w art. 103 UPSW.

Podziału dotacji pochodzącej z budżetu państwa, przeznaczonej na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną, dokonuje rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studentów i doktorantów. Dla swej ważności porozumienie to musi być zawarte przez uprawnione podmioty. Ze strony organów uczelni działania w tym zakresie mogą być podejmowane przez rektora lub osobę przez niego upoważnioną (np. prorektora). Kompetencje do zawarcia porozumienia w odniesieniu do samorządu studentów i samorządu doktorantów muszą być oceniane na podstawie ich wewnętrznych regulaminów. Jednocześnie UPSW nie określa trybu zawarcia porozumienia. W związku z tym uczelnie same decydują o sposobie jego osiągnięcia. Warianty w tym zakresie mogą być różne: propozycja podziału wychodzi od rektora i jest zatwierdzana przez uczelniany organ samorządu studentów (np. uchwałą kompetentnego organu kolegialnego); propozycja wychodzi od uczelnianego organu samorządu studentów i jest zatwierdzana przez rektora; porozumienie jest wynikiem wspólnych ustaleń rektora i uczelnianego organu samorządu studentów. W odniesieniu do uczelni prowadzących studia doktoranckie porozumienie to będzie miało charakter trójstronny.

Dokonując podziału dotacji na pomoc materialną podmioty te mogą dowolnie ustalać (procentowo lub kwotowo) ilość środków przeznaczonych na poszczególne świadczenia, z zastrzeżeniem ust. 4 komentowanego przepisu. Zgodnie z jego dyspozycją min. 60 % ogółu środków musi zostać przeznaczony na świadczenia o charakterze socjalnym (stypendia socjalne, stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomogi).

W przypadku nowo utworzonej uczelni podziału dotacji w pierwszym roku dokonuje jej rektor.

Art. 175. [tryb przyznawania świadczeń]

1. Świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-2 i 8, są przyznawane na wniosek studenta przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej.
2. Stypendia rektora dla najlepszych studentów są przyznawane na wniosek studenta przez rektora.
3. Od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej w sprawie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi studentowi

przysługuje odwołanie do rektora, składane w terminie czternastu dni od dnia otrzymania decyzji. W przypadku decyzji rektora w sprawie stypendium dla najlepszych studentów przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

4. Na wniosek właściwego organu samorządu studenckiego kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor przekazują uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, zapomogi oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów odpowiednio komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej.

Komentowany przepis określa tryb przyznawania świadczeń pomocy materialnej (z wyłączeniem stypendiów ministra, których przyznawanie regulowane jest odrębnymi przepisami).

Stypendia socjalne, stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi przyznawane są przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej np. na uczelni, w której podstawową jednostką organizacyjną jest wydział przez dziekana (o tym czy uczelnia posiada podstawowe jednostki organizacyjne w rozumieniu UPSW oraz kto jest ich kierownikiem decyduje statut uczelni). Od decyzji podjętej w pierwszej instancji studentowi przysługuje prawo złożenia odwołania do rektora w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Stypendium rektora dla najlepszych studentów przyznawane jest w pierwszej instancji przez rektora. Od jego decyzji stronie przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, złożony do rektora w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. [szerz. komentarz do art. 181]

Do postępowania przed organami uczelni w związku z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej zastosowanie mają odpowiednio przepisy KPA. [szerz. komentarz do art. 207].

Na wniosek właściwego organu samorządu studentów kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor przekazują swoje uprawnienia w zakresie przyznawania pomocy materialnej odpowiednio komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej. Prawidłowo złożony wniosek wiąże kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektora. UPSW nie pozostawia tym organom możliwości odmowy przekazania swoich kompetencji. Przekazaniu ulega całość kompetencji w tym zakresie. Organ przenosząc swoje uprawnienia do przyznawania pomocy materialnej nie może scedować tylko części z nich na komisję, resztę pozostawiając w swojej gestii.

Wszystkie świadczenia pomocy materialnej przyznawane są na wniosek studenta. Wzory wniosków określone są w regulaminie pomocy materialnej uczelni zgodnie z art. 186 UPSW. Wzory wniosków o przyznanie stypendiów ministra określa odpowiednie rozporządzenie [szerz. komentarz do art. 178].

Art. 176. [tryb przyznawania świadczeń]

1. W uczelni nieposiadającej podstawowej jednostki organizacyjnej świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3 i 8, są przyznawane na wniosek studenta przez rektora.

2. Od decyzji rektora, o której mowa w ust. 1, przysługuje prawo złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie czternastu dni od dnia otrzymania decyzji.

3. Na wniosek właściwego organu samorządu studenckiego rektor przekazuje uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, komisji stypendialnej, a w zakresie rozpatrywania wniosku, o którym mowa w ust. 2, odwoławczej komisji stypendialnej.

W uczelni, która nie posiada podstawowych jednostek organizacyjnych (o tym czy uczelnia posiada podstawowej jednostki organizacyjne w rozumieniu Ustawy decyduje jej statut) wszystkie świadczenia pomocy materialnej (z wyłączeniem stypendiów ministra) przyznawane są przez rektora. Od jego decyzji stronie przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy złożony w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do postępowania przed organami uczelni w związku z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej zastosowanie mają odpowiednio przepisy KPA. [szerz. komentarz do art. 207].

Na wniosek właściwego organu samorządu studentów rektor przekazuje swoje kompetencje komisji stypendialnej (w zakresie wydawania decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy materialnej, w tym również dotyczących stypendium rektora dla najlepszych studentów) oraz odwoławczej komisji stypendialnej (w zakresie ponownego rozpatrywania spraw). Prawidłowo złożony wniosek wiąże rektora, który nie może odmówić przekazania swoich uprawnień w tym przedmiocie. Przekazaniu ulega całość kompetencji – rektor nie może scedować tylko części swoich uprawnień na komisję, pozostawiając resztę w swojej gestii.

Art. 177. [komisje stypendialne]

1. Komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną, o których mowa w art. 175 ust. 3, powołuje odpowiednio kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor spośród studentów delegowanych przez właściwy organ samorządu studenckiego i pracowników uczelni.

2. Komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną, o których mowa w art. 176 ust. 3, powołuje rektor spośród studentów delegowanych przez właściwy organ samorządu studenckiego i pracowników uczelni.

3. Studenci stanowią większość składu komisji, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Decyzje wydane przez komisje stypendialne i odwoławcze komisje stypendialne, o których mowa w art. 175 ust. 3 i art. 176 ust. 3, podpisują przewodniczący tych komisji lub działający z ich upoważnienia wiceprzewodniczący.

5. Nadzór nad działalnością komisji stypendialnej i odwoławczej komisji stypendialnej, o których mowa w art. 175 ust. 3, sprawują odpowiednio kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor, a nadzór nad działalnością komisji, o których mowa w art. 176 ust. 3, rektor.

6. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 5, odpowiednio kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor może uchylić decyzję komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej niezgodną z przepisami ustawy lub regulaminem, o którym mowa w art. 186 ust. 1

Komisję stypendialną pierwszej instancji powołuje kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej, a komisję stypendialną drugiej instancji (odwoławczą komisję stypendialną) rektor uczelni. W odniesieniu do uczelni nieposiadających podstawowych jednostek organizacyjnych obie komisje powoływane są przez rektora. W momencie wystąpienia przez właściwy organ samorządu studentów z wnioskiem o przekazanie uprawnień w zakresie przyznawania pomocy materialnej, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej/rektor zobligowani są do powołania odpowiednich komisji stypendialnych.

W skład obu komisji wchodzi przedstawiciele samorządu studentów oraz pracownicy uczelni, przy czym studenci stanowią większość składu. Delegowanie przedstawicieli studentów powinno zostać dokonane przez kompetentny organ samorządu studentów z zachowaniem odpowiedniej formy.

Decyzje w imieniu komisji podpisywane są przez jej przewodniczącego lub upoważnionego wiceprzewodniczącego. Tryb wyboru przewodniczącego komisji oraz co najmniej jednego wiceprzewodniczącego powinien zostać określony w regulaminie pomocy materialnej.

Przekazując swoje uprawnienia na odpowiednie komisje ani kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej ani rektor nie tracą wpływu na ich funkcjonowanie. Nie mogą ingerować bezpośrednio w tryb ich funkcjonowania ani w treść podejmowanych decyzji, jednak sprawują nadzór nad ich działalnością pod względem legalności. W przypadku podjęcia przez komisję decyzji niezgodnej z UPSW lub regulaminem pomocy materialnej kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor mogą ją uchylić. Jest to tryb nadzwyczajny będący odstępstwem od ogólnej reguły instancyjności określonej w UPSW i KPA i jako taki nie powinien być nadużywany.

Art. 178. [stypendia ministra]

1. Stypendia ministra za osiągnięcia w nauce i za wybitne osiągnięcia sportowe przyznaje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na wniosek rady podstawowej jednostki organizacyjnej, a w przypadku uczelni nieposiadającej podstawowej jednostki organizacyjnej oraz uczelni zawodowej - na wniosek senatu uczelni, przedstawiony przez rektora tej uczelni.

2. Uprawnienie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego określone w ust. 1 w odniesieniu do uczelni wojskowych, służb państwowych, artystycznych, medycznych oraz morskich wykonują odpowiednio ministrowie wskazani w art. 33 ust. 2.

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego przyznaje stypendia ministra za osiągnięcia w nauce i wybitne osiągnięcia sportowe. Są to dwa odrębne świadczenia, o które student może ubiegać się niezależnie od siebie.

W odniesieniu do uczelni wojskowych, służb państwowych, artystycznych, medycznych oraz morskich uprawnienia te przysługują właściwym ministrom.

Szczegółowe warunki przyznawania powyższych stypendiów oraz wzory wniosków normuje rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 16 sierpnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłacania stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe (Dz.U.06.153.1093).

Student występując z wnioskiem o przyznanie ww. stypendiów dokumentuje swoje osiągnięcia. Wniosek ten jest następnie opiniowany przez radę podstawowej jednostki organizacyjnej, a w przypadku uczelni, które nie posiadają takich jednostek przez senat uczelni, jako jedyne podmioty uprawnione do występowania do ministra o przyznanie tych świadczeń. Pomimo, iż stroną postępowania jest student i to do niego adresowana jest późniejsza decyzja ministra w tym zakresie, nie może on sam bezpośrednio (z pominięciem organów uczelni) wystąpić do ministra z wnioskiem w tym przedmiocie.

Rok akademicki 2011/2012 jest ostatnim, w którym będą przyznawane te świadczenia. Począwszy od 1.10.2012 w życie wchodzi przepis nowelizujący UPSW, na mocy którego oba stypendia ministra zostają zastąpione jednym – stypendium ministra za wybitne osiągnięcia.

Art. 179. [stypendium socjalne]

1. Stypendium socjalne ma prawo otrzymywać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej.

2. Rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego ustala wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne.

3. Wysokość dochodu, o której mowa w ust. 2, nie może być niższa niż 1,30 kwoty, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.¹⁰⁾), oraz wyższa niż 1,30 sumy kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.¹¹⁾).

4. Przy ustalaniu wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne uwzględnia się dochody osiągnięte przez:

1) studenta;

2) małżonka studenta, a także będące na utrzymaniu studenta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek;

3) rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych studenta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.

5. Miesięczną wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne ustala się na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, z uwzględnieniem ust. 4, z zastrzeżeniem, że do dochodu nie wlicza się:

1) dochodów, o których mowa w ust. 4 pkt 3, jeżeli student jest samodzielny finansowo;

2) świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, otrzymywanych na podstawie przepisów ustawy;

3) stypendiów przyznawanych uczniom, studentom i doktorantom w ramach:

a) funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,

b) niepodlegających zwrotowi środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),

c) umów międzynarodowych lub programów wykonawczych, sporządzanych do tych umów albo międzynarodowych programów stypendialnych;

4) świadczeń pomocy materialnej dla uczniów otrzymywanych na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ;

5) świadczeń, o których mowa w art. 173a, 173b, 199a i art. 200 ust. 1.

6. Student jest samodzielny finansowo, jeżeli on lub jego małżonek spełnia łącznie następujące warunki:

1) posiadał stałe źródło dochodów w ostatnim roku podatkowym;

2) posiada stałe źródło dochodów w roku bieżącym;

3) jego miesięczny dochód w okresach, o których mowa w pkt 1 i 2, nie jest mniejszy niż 1,30 sumy kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;

4) nie złożył oświadczenia o prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego z rodzicami bądź jednym z nich.

7. W przypadku gdy do ustalania wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne przyjmuje się dochód z prowadzenia gospodarstwa rolnego, dochód ten ustala się na podstawie powierzchni użytków rolnych w hektarach przeliczeniowych i wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, ogłaszanego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969, z późn. zm.¹²⁾). W przypadku uzyskiwania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz dochodów pozarolniczych dochody te sumuje się.

8. W uzasadnionych przypadkach kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej albo odpowiednio komisja stypendialna lub odwoławcza komisja stypendialna, o których mowa w art. 177, mogą zażądać doręczenia opinii jednostki w systemie pomocy społecznej odpowiedzialnej za ustalenie sytuacji dochodowej i majątkowej osób i rodzin, i uwzględnić ją w postępowaniu.

Stypendium socjalne może otrzymywać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej „mierzonej” wysokością dochodu na jednego członka rodziny. UPSW nie wprowadza w tym zakresie żadnych dodatkowych kryteriów i nie przekazuje uprawnień do ich określenia w regulaminie pomocy materialnej uczelni. W związku z tym uczelnia nie może wprowadzać dodatkowych warunków takich jak: termin, którego niedotrzymanie skutkuje niemożliwością ubiegania się o to świadczenie czy konieczność zaliczenia okresu studiów i w konsekwencji pozbawienie prawa do stypendium socjalnego osób warunkowo wpisanych na kolejny okres studiów lub powtarzających okres studiów.

Stypendium socjalne przysługuje więc osobie, która:

- posiada status studenta,
- zwróciła się z wnioskiem o przyznanie stypendium socjalnego;
- znajduje się w trudnej sytuacji materialnej - dochód na członka rodziny mieści się w progu dochodowym ustalonym na podstawie komentowanego przepisu.

Wysokość dochodu uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne ustala rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studentów. W odniesieniu do warunków prawidłowości zawarcia porozumienia aktualność zachowują uwagi zamieszczone w komentarzu do art. 174.

Wysokość dochodu uprawniająca do ubiegania się o stypendium socjalne nie może być niższa niż 1,30 kwoty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) oraz wyższa niż 1,30 sum kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.).

W roku akademickim 2011/2012 próg ten wynosi min. 456,30, a max. 782,60 zł. Oznacza, to iż dolna granica dochodu na członka rodziny studenta, od której musi być przyznawane stypendium socjalne wynosi „0 zł”, a górna musi mieścić się w przedziale od „456,30 zł” do „782,60 zł” (w zależności od ustaleń podjętych przez rektora i samorząd studencki).

Komentowany przepis określa również sposób obliczania dochodu na członka rodziny studenta. Podstawę tego obliczenia stanowią przepisy UPSW, ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.06.139.992 j.t.), rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej

z dnia 2 czerwca 2005 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz.U.05.105.881).

Nowelizacja UPSW rozszerzyła zakres uprawnień organów uczelni rozpatrujących wnioski o przyznanie stypendium socjalnego. Od 1.10.2011 mogą one zażądać doręczenia opinii jednostki w systemie pomocy społecznej odpowiedzialnej za ustalenie sytuacji dochodowej i majątkowej osób i rodzin, i uwzględnić ją w postępowaniu.

Postępowanie o przyznanie stypendium socjalnego jest oparte na dokumentach, które wnioskodawca musi przedstawić w celu udowodnienia swojej sytuacji materialnej. Organy uczelni nie posiadają w tym postępowaniu innych, niż wynikające z ww. przepisów uprawnień. Oznacza to, iż nie mogą one np. wzywać świadków czy przeprowadzać oględzin, jeśli nie znajduje to oparcia w przepisach prawa powszechnie obowiązującego;

Art. 180. [stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych]

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych może otrzymywać student z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu.

Warunkiem otrzymywania stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych jest złożenie wniosku oraz przedłożenie orzeczenia/decyzji właściwego organu potwierdzającego stopień niepełnosprawności.

Art. 181. [stypendium rektora dla najlepszych studentów]

1. Stypendium rektora dla najlepszych studentów może otrzymywać student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym.
2. Stypendium ministra za osiągnięcia w nauce może być przyznane studentowi szczególnie wyróżniającemu się w nauce oraz posiadającemu osiągnięcia naukowe, a stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe studentowi, który osiągnął wysoki wynik sportowy we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym i zaliczył kolejny rok studiów.
3. O przyznanie stypendiów, o których mowa w ust. 1 i 2, student może ubiegać się nie wcześniej niż po zaliczeniu pierwszego roku studiów.
4. O przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów lub stypendium ministra za wybitne osiągnięcia może ubiegać się również student pierwszego roku studiów drugiego stopnia rozpoczętych w terminie roku od ukończenia studiów pierwszego stopnia, który spełnił kryteria określone odpowiednio w ust. 1 lub 2 na ostatnim roku studiów pierwszego stopnia.
5. (uchylony).
6. Student może równocześnie otrzymywać stypendium rektora dla najlepszych studentów i stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. Otrzymanie tych stypendiów nie wyklucza prawa studenta do świadczeń pomocy materialnej oraz prawa do otrzymywania stypendium przyznawanego przez organy samorządu terytorialnego oraz pracodawców, a także pochodzących ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Stypendium rektora dla najlepszych studentów ma charakter świadczenia motywacyjnego. Przyznawane jest ono studentom, którzy uzyskali za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiadają osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym i krajowym.

Rozpatrując wnioski o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów organ uczelni działa w oparciu o regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy

materialnej dla studentów. Regulamin musi przewidywać uzyskanie świadczenia biorąc pod uwagę wszystkie trzy kryteria (średnia ocen, osiągnięcia naukowe/artystyczne, osiągnięcia sportowe). W zależności od systemu przyjętego w ramach uczelni każde z nich może odgrywać różną rolę w ustalaniu prawa do otrzymywania tego świadczenia. Student będzie mógł uzyskać powyższe stypendium za średnią ocen, za średnią ocen i dodatkowe osiągnięcia lub wyłącznie za dodatkowe osiągnięcia, w zależności od szczegółowych postanowień regulaminu. W regulaminie uczelnia może określić jaki procentowy/punktowy udział mają poszczególne kryteria w ostatecznej ocenie wniosku lub też pozostawić ocenę w tym zakresie organowi podejmującemu decyzję.

Przykład:

Uczelnia w regulaminie pomocy materialnej wprowadziła punktowy system oceny wniosków o przyznanie stypendium rektora.

Wniosek studenta może otrzymać maksymalnie 100 punktów.

W pierwszym przypadku regulamin pomocy materialnej stanowi, iż w ramach tego limitu maksymalnie 50 punktów może zostać przyznane za średnią ocen, a za osiągnięcia naukowe/artystyczne i sportowe maksymalnie po 25 punktów. Organ dokonując oceny wniosku przyznaje punkty za każde z trzech kryteriów w ramach określonych limitów, a następnie sumuje je.

W drugim przypadku natomiast organ w granicach posiadanej swobody decyzyjnej będzie dokonywał oceny wniosku nie będąc ograniczonym w tym przedmiocie maksymalną ilością punktów, jaką może przyznać w ramach każdego z trzech kryteriów. Dokonuje on oceny całego wniosku i określa ostateczną ilość punktów (nie więcej niż 100) według własnego uznania.

Na podstawie ocen dokonanych przez organ podejmujący decyzję tworzone są listy rankingowe. Stypendium rektora może otrzymywać nie więcej niż 10% studentów danego kierunku.

Możliwe jest tworzenie list rankingowych w ramach całego kierunku lub z podziałem na poszczególne lata studiów. W tym drugim przypadku stypendia przyznawane są proporcjonalnie do osiągnięć studentów tego samego roku. Warto również wspomnieć, iż w tym przypadku z uwagi, na fakt iż studenci pierwszego roku studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich nie mogą pobierać tego świadczenia ilość osób, którym może ona zostać przyznana na pozostałych latach studiów może być większa niż 10% studentów roku. Należy jednak pamiętać, iż całkowita liczba osób, które otrzymują te stypendia nie może być wyższa niż 10% ogółu studentów kierunku.

Biorąc pod uwagę definicję „kierunku studiów” (art. 2 ust. 1 pkt 14 UPSW) studia I i II stopnia należy traktować jak dwa osobne kierunki. Co oznacza, iż powyższe 10% odnosi się osobno do studentów I i II stopnia.

Stypendium rektora dla najlepszych studentów przyznawane jest tylko i wyłącznie na wniosek studenta (UPSW w kształcie sprzed nowelizacji przewidywała możliwość przyznania funkcjonującego wówczas stypendium za wyniki w nauce - również bez konieczności składania wniosku). Ponadto nowelizacja UPSW w odniesieniu do tego stypendium wprowadza inny niż w odniesieniu do pozostałych świadczeń tryb przyznawania. Wnioski studentów w pierwszej instancji rozpatrywane są przez rektora (w przypadku powołania, w uczelniach posiadających podstawowe jednostki organizacyjne przez odwoławczą komisję stypendialną, a w uczelni nieposiadającej podstawowych jednostek organizacyjnych przyznawane przez komisję stypendialną). Student niezadowolony z decyzji rektora ma prawo (w ciągu 14 dni od daty doręczenia decyzji) wystąpić z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Powyższy tryb może powodować utrudnienia techniczno-organizacyjne, w szczególności w odniesieniu do uczelni, na których kształcą się duża ilość studentów na różnych kierunkach. W związku z tym nie ma proceduralnych przeszkód, aby wnioski o przyznanie stypendium rektora były poddawane wstępnej ocenie np. komisji stypendialnych I instancji, które będą je opiniować.

Art. 182. [zwiększenie stypendium socjalnego]

1. Student studiów stacjonarnych znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej może otrzymać stypendium socjalne w zwiększonej wysokości z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki, jeżeli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiłby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie.

2. Student studiów stacjonarnych w przypadku, o którym mowa w ust. 1, może otrzymać stypendium socjalne w zwiększonej wysokości również z tytułu zamieszkania z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem studenta w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki.

Student studiów stacjonarnych znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej może ubiegać się o zwiększenie stypendium socjalnego z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w innym obiekcie, jeśli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiłby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie. Przed 1.10.2011 funkcję tą spełniało stypendium mieszkaniowe, które było odrębnym i niezależnym od stypendium socjalnego świadczeniem. W wyniku nowelizacji UPSW stypendium mieszkaniowe zostało zlikwidowane. W to miejsce wprowadzono możliwość zwiększenia stypendium socjalnego co oznacza, iż nie jest to już odrębne świadczenie, a „dodatek” z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub innym obiekcie. Otrzymanie tego „dodatku” uzależnione jest więc od pobierania stypendium socjalnego. Jednocześnie wszyscy studenci studiów stacjonarnych, którym zostało przyznane stypendium socjalne mają prawo otrzymać je w zwiększonej wysokości jeśli zamieszkują w domu studenckim lub innym obiekcie (a codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania uniemożliwiłby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie) i wystąpią ze stosownym wnioskiem. Wysokość „dodatku” może być, w zależności decyzji uczelni, uzależniona od wysokości dochodu na członka rodziny studenta lub określona na stałym poziomie dla wszystkich.

Składając wniosek o przyznanie stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości student powinien udokumentować fakt zamieszkania w domu studenckim lub innym obiekcie. Nie musi on natomiast wykazywać ponoszenia w związku z tym jakichkolwiek kosztów. Musi natomiast wykazać wszelkie okoliczności przemawiające za tym, iż codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania na uczelnię uniemożliwiłby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie. Ocena w tym zakresie należy do organu wydającego decyzję. Należy jednak podkreślić, iż odległość miejsca stałego zamieszkania od uczelni nie może być jedynym kryterium przyznania stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości. Wydając decyzję w tym przedmiocie organ powinien brać pod uwagę również inne okoliczności (np. stan skomunikowania miejsca stałego zamieszkania studenta z uczelnią, fakt niepełnosprawności studenta), które w przypadku konieczności codziennego dojeżdżania mogą uniemożliwić mu lub w znacznym stopniu utrudnić studiowanie.

Student studiów stacjonarnych może otrzymać stypendium socjalne w zwiększonej wysokości również z tytułu zamieszkania z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem studenta w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki.

Art. 183. [zapomoga]

1. Zapomoga może być przyznana studentowi, który z przyczyn losowych znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej.
2. Student może otrzymać zapomogę, o której mowa w ust. 1, dwa razy w roku akademickim.

Zapomoga może być przyznana studentowi po spełnieniu następujących warunków:

1. *student znalazł się w trudnej sytuacji materialnej;*
2. *trudna sytuacja materialna ma charakter tymczasowy/przejściowy;*
3. *trudna sytuacja materialna została wywołana zdarzeniami losowymi.*

Uprawnienie studenta do zapomogi powinno być oceniane przez pryzmat całokształtu jego sytuacji materialnej i wpływu, jaki zdarzenie losowe wywarło na tą sytuację. Zgodnie bowiem z komentowanym przepisem zapomogę może otrzymać student, który znalazł się w trudnej sytuacji materialnej. Ponadto ta trudna sytuacja materialna musi być spowodowana przyczynami losowymi oraz mieć charakter przejściowy. Zapomoga ma bowiem na celu pomóc w powrocie (całkowicie lub chociażby w niewielkim stopniu) do stanu sprzed powstania zdarzenia losowego. . Zdarzenia losowe mogą być spowodowane nie tylko działaniem sił przyrody, ale również działaniami ludzi, jednak muszą zostać zachowane przesłanki „losowości”. Zgodnie z linią przedstawianą przez sądy powszechne musi to być zdarzenie „nieprzewidywalne, niezależne od woli człowieka i nie do uniknięcia mimo zachowania należytej staranności”. Spełnienie powyższych warunków podlega ocenie organu przyznającego zapomogę.

Zapomoga jest świadczeniem jednorazowym. Student może ją otrzymać maksymalnie dwa razy w roku akademickim.

Art. 184. [uprawnienia do świadczeń pomocy materialnej]

1. Student może otrzymywać stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3, w danym roku akademickim przez okres do dziesięciu miesięcy, a gdy ostatni rok studiów trwa jeden semestr przez okres do pięciu miesięcy.
2. Stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3, są przyznawane na semestr lub na rok akademicki, a stypendium ministra, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 4, na rok akademicki, z wyjątkiem przypadku gdy ostatni rok studiów, zgodnie z planem studiów, trwa jeden semestr.
3. Stypendia, o których mowa w art. 173, wypłacane są co miesiąc.
4. Student studiujący równocześnie na kilku kierunkach studiów może otrzymywać stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomogę, stypendium rektora dla najlepszych studentów i stypendium ministra za wybitne osiągnięcia tylko na jednym, wskazanym przez studenta kierunku studiów.
5. Studentowi, który po ukończeniu jednego kierunku studiów kontynuuje naukę na drugim kierunku studiów, nie przysługują świadczenia, o których mowa w art. 173, chyba że kontynuuje on studia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego, jednakże nie dłużej niż przez okres trzech lat.
6. Łączna miesięczna wysokość stypendiów, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1 i 3, nie może być większa niż 90% najniższego wynagrodzenia zasadniczego asystenta ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich.
7. Student jest obowiązany do złożenia oświadczenia o niepobieraniu świadczeń pomocy materialnej na więcej niż jednym kierunku.

Student może otrzymywać stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów w danym roku akademickim przez okres maksymalnie 10 miesięcy. Stypendia te mogą być przyznawane na semestr lub rok akademicki. W przypadku, gdy ostatni rok trwa jeden semestr stypendia mogą być przyznane na okres maksymalnie 5 miesięcy. Uczelnia nie może wydłużyć okresów pobierania tych świadczeń, może je natomiast skrócić. Szczegółowe uregulowania w tym zakresie powinny znaleźć się w regulaminie pomocy materialnej uczelni, a następnie zostać określone w decyzji o przyznaniu świadczenia. Warunkiem otrzymywania wszystkich stypendiów jest posiadanie statusu studenta.

Student studiujący równocześnie na kilku kierunkach może otrzymywać wszystkie świadczenia pomocy materialnej tylko na jednym, wybranym przez siebie kierunku.

Każdy student (niezależnie od ilości studiowanych kierunków) będzie musiał złożyć oświadczenie o niepobieraniu świadczeń pomocy materialnej na więcej niż jednym kierunku (art. 184 ust. 7 UPSW).

Rodzaje przyznanych studentowi świadczeń pomocy materialnej na uczelni zostaną umieszczone w ogólnopolskim wykazie studentów prowadzonym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego zgodnie z dyspozycją art. 170c UPSW oraz wydanym na podstawie tego przepisu rozporządzeniem.

Studentowi rozpoczynającemu kolejne studia po ukończeniu jednego kierunku studiów świadczenia pomocy materialnej nie przysługują. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy po ukończeniu studiów I stopnia podejmuje naukę w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego (czyli na studiach II stopnia lub jednolitych magisterskich), jednak nie dłużej niż przez okres trzech lat.

Łączna miesięczna wysokość świadczeń pomocy materialnej przyznanych studentowi (z wyłączeniem stypendiów ministra oraz zapomogi) nie może przekroczyć kwoty 90% najniższego wynagrodzenia zasadniczego asystenta ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich (1566 zł).

Art. 185. [akademik, stołówka]

1. Pierwszeństwo w przyznaniu miejsca w domu studenckim uczelni publicznej przysługuje studentowi tej uczelni, któremu codzienny dojazd do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie i który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej.

2. Pierwszeństwo w przyznawaniu wyżywienia w stołówce studenckiej przysługuje studentowi, o którym mowa w ust. 1.

Art. 186. [regulamin pomocy materialnej]

1. Szczegółowy regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3 i 8, w tym szczegółowe kryteria i tryb udzielania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, wzory wniosków o przyznanie świadczeń pomocy materialnej, wzór oświadczenia o niepobieraniu świadczeń na innym kierunku studiów oraz sposób udokumentowania sytuacji materialnej studenta ustala rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego.

2. W nowo utworzonej uczelni regulamin, o którym mowa w ust. 1, ustala na okres roku rektor.

Szczegółowy regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej ustala rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studentów. W odniesieniu do warunków

prawidłowości zawarcia porozumienia aktualność zachowują uwagi sformułowane w komentarzu do art. 174.

Należy zwrócić uwagę, iż komentowany przepis stanowi o uprawnieniu uczelni do określenia „szczegółowych kryteriów” udzielania świadczeń pomocy materialnej. Oznacza to, że uczelnia może jedynie doprecyzować (tam gdzie jest to możliwe) postanowienia Ustawy uwzględniając „swoją specyfikę”, nie może natomiast wprowadzać nowych warunków.

W przypadku nowoutworzonej uczelni pierwszy regulamin pomocy materialnej ustala rektor.

Art. 187. [stypendia ministra – rozporządzenie]

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłacania stypendiów ministra, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 4 i 5, maksymalną wysokość tego stypendium oraz wzór wniosku o przyznanie stypendium ministra, uwzględniając:

- 1) minimalną średnią ocen uprawniającą do ubiegania się o stypendium ministra, biorąc pod uwagę oceny ze wszystkich lat studiów oraz zróżnicowanie skali ocen w uczelni;
- 2) rodzaje osiągnięć naukowych i aktywności naukowej, które brane są pod uwagę przy ubieganiu się o stypendium ministra, takich jak praca w kole naukowym, publikacje, opracowania, referaty, udział w konferencjach, praca naukowa, udział w pracach naukowo-badawczych, współpraca z innymi ośrodkami akademickimi lub naukowymi, nagrody i wyróżnienia, studia na drugim kierunku studiów, indywidualny program studiów, praktyki, staże, potwierdzona znajomość języków obcych, olimpiady;
- 3) rodzaje osiągnięć sportowych, które są brane pod uwagę przy ubieganiu się o stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe, w tym udział w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata, mistrzostwach Europy, uniwersjadach, akademickich mistrzostwach świata, akademickich mistrzostwach Europy;
- 4) terminy przekazywania wniosków;
- 5) sposób wypłacania stypendium ministra, w tym w przypadku wcześniejszego ukończenia studiów, a także podjęcia studiów w innej uczelni.

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 16 sierpnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłacania stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe (Dz.U.06.153.1093).

Art. 207. [odpowiednie stosowanie KPA]

1. Do decyzji, o których mowa w art. 169 ust. 10 i 11 oraz art. 196 ust. 3, decyzji podjętych przez organy uczelni, kierownika studiów doktoranckich lub dyrektora jednostki naukowej w indywidualnych sprawach studentów i doktorantów, a także w sprawach nadzoru nad działalnością uczelnianych organizacji studenckich oraz samorządu studenckiego i doktoranckiego, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego oraz przepisy o zaskarżaniu decyzji do sądu administracyjnego.

2. Decyzje wydawane przez rektora w pierwszej instancji są ostateczne. W takim przypadku stosuje się odpowiednio art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

3. Organem właściwym do wznowienia postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego i wydania dyplomu oraz do stwierdzenia nieważności decyzji o nadaniu tytułu zawodowego i wydaniu dyplomu jest rektor uczelni.

4. Przepis ust. 1 stosuje się także do decyzji podjętych przez komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną, o których mowa w art. 175 ust. 3 i art. 176 ust. 3.

Do postępowania o przyznanie świadczeń pomocy materialnej odpowiednie zastosowanie mają przepisy KPA oraz ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.02.153.1270).

Poniżej wyciąg z przepisów KPA regulujących podstawowe kwestie, które nastroczą licznych problemów praktycznych.

[KPA - wyciąg]

Art. 35. § 1. *Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki.*

§ 2. *Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ.*

§ 3. *Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania.*

§ 4. *Przepisy szczególne mogą określać inne terminy niż określone w § 3.*

§ 5. *Do terminów określonych w przepisach poprzedzających nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.*

Art. 39. *Organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.*

Art. 39¹. § 1. *Doręczenie następuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.), jeżeli strona lub inny uczestnik postępowania:*

- 1) *wystąpił do organu administracji publicznej o doręczenie albo*
- 2) *wyraził zgodę na doręczenie mu pism za pomocą tych środków.*

Art. 43. *W przypadku nieobecności adresata pismo doręcza się, za pokwitowaniem, dorosłemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorcy domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. O doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorcy zawiadamia się adresata, umieszczając zawiadomienie w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy to nie jest możliwe, w drzwiach mieszkania.*

Art. 44. § 1. *W razie niemożności doręczenia pisma w sposób wskazany w art. 42 i 43:*

- 1) *poczta przechowuje pismo przez okres czternastu dni w swojej placówce pocztowej - w przypadku doręczania pisma przez pocztę,*

2) pismo składa się na okres czternastu dni w urzędzie właściwej gminy (miasta) - w przypadku doręczania pisma przez pracownika urzędu gminy (miasta) lub upoważnioną osobę lub organ.

§ 2. Zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie siedmiu dni, licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia w miejscu określonym w § 1, umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania adresata, jego biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, bądź w widocznym miejscu przy wejściu na posesję adresata.

§ 3. W przypadku niepodjęcia przesyłki w terminie, o którym mowa w § 2, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru przesyłki w terminie nie dłuższym niż czternaście dni od daty pierwszego zawiadomienia.

§ 4. Doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu, o którym mowa w § 1, a pismo pozostawia się w aktach sprawy.

Art. 104. § 1. Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej.

Art. 107. § 1. Decyzja powinna zawierać: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji lub, jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego, powinna być opatrzona bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Decyzja, w stosunku do której może być wniesione powództwo do sądu powszechnego lub skarga do sądu administracyjnego, powinna zawierać ponadto pouczenie o dopuszczalności wniesienia powództwa lub skargi.

§ 2. Przepisy szczególne mogą określać także inne składniki, które powinna zawierać decyzja.

§ 3. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

§ 4. Można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony; nie dotyczy to jednak decyzji rozstrzygających sporne interesy stron oraz decyzji wydanych na skutek odwołania.

§ 5. Organ może odstąpić od uzasadnienia decyzji również w przypadkach, w których z dotychczasowych przepisów ustawowych wynikała możliwość zaniechania lub ograniczenia uzasadnienia ze względu na interes bezpieczeństwa Państwa lub porządek publiczny.

Art. 109. § 1. Decyzję doręcza się stronom na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

§ 2. W przypadkach wymienionych w art. 14 § 2 decyzja może być stronom ogłoszona ustnie.

Art. 127. § 1. Od decyzji wydanej w pierwszej instancji służy stronie odwołanie tylko do jednej instancji.

Art. 128. Odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Wystarczy, jeżeli z odwołania wynika, że strona nie jest zadowolona z wydanej decyzji. Przepisy szczególne mogą ustalać inne wymogi co do treści odwołania.

Art. 129. § 1. *Odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję.*

§ 2. *Odwołanie wnosi się w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji stronie, a gdy decyzja została ogłoszona ustnie - od dnia jej ogłoszenia stronie.*

§ 3. *Przepisy szczególne mogą przewidywać inne terminy do wniesienia odwołania.*

Art. 139. *Organ odwoławczy nie może wydać decyzji na niekorzyść strony odwołującej się, chyba że zaskarżona decyzja rażąco narusza prawo lub rażąco narusza interes społeczny.*

Art. 154. § 1. *Decyzja ostateczna, na mocy której żadna ze stron nie nabyła prawa, może być w każdym czasie uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony.*

§ 2. *W przypadkach określonych w § 1 właściwy organ wydaje decyzję w sprawie uchylecia lub zmiany dotychczasowej decyzji.*

Art. 155. *Decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleciu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony; przepis art. 154 § 2 stosuje się odpowiednio.*

POMOC MATERIALNA DLA STUDENTÓW

część III

PROCEDURA PRYZNAWANIA

POMOC MATERIALNA

PROCEDURY PRYZYNAWANIA POMOCY MATERIALNEJ DLA STUDENTÓW NA UCZELNIACH

STUDENT

- wszystkie świadczenia pomocy materialnej przyznawane są na wniosek studenta;
- wzory wniosków o przyznanie stypendiów (za wyjątkiem stypendiów ministra) określone są w regulaminie pomocy materialnej uczelni;
- wzory wniosków o przyznanie stypendiów ministra określa Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 16 sierpnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłacania stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe (Dz.U.06.153.1093);
- w zależności od szczegółowych postanowień regulaminu pomocy materialnej uczelni student może złożyć wniosek na piśmie lub drogą elektroniczną (lub w inny sposób przewidziany w art. 63 § 1 KPA) - datą wszczęcia postępowania w przedmiocie przyznania świadczeń pomocy materialnej jest dzień doręczenia żądania organowi (art. 61 § 3 KPA); datą wszczęcia postępowania na wniosek wniesiony drogą elektroniczną jest dzień wprowadzenia żądania do systemu teleinformatycznego organu uczelni (art. 61 § 3a KPA);
- wniosek studenta powinien czynić zadość wymaganiom określonym w regulaminie pomocy materialnej uczelni; wraz z wnioskiem student obowiązany jest złożyć wszystkie wymagane dokumenty; w przypadku braku któregoś z nich organ rozpatrujący podanie wezwie studenta do uzupełnienia braków w terminie siedmiu dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania (art. 64 §2 KPA); jeżeli w podaniu nie wskazano adresu wnoszącego i nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych, podanie pozostawia się bez rozpoznania (art. 64 §1 KPA);

POSTĘPOWANIE PRZED ORGANEM UCZELNI

zasady ogólne

- organ uczeni rozpatruje wniosek studenta i podejmuje działania niezbędne do wydania decyzji w granicach określonych przepisami ustaw (w szczególności UPSW) oraz rozporządzeń; regulamin pomocy materialnej uczelni nie może przyznawać organom uczelni dodatkowych kompetencji np. przesłuchiwanie świadków lub przeprowadzania oględzin jeśli nie wynika to z norm prawa powszechnie obowiązującego;
- organ uczelni obowiązany jest załatwić sprawę bez zbędnej zwłoki (art. 35 § 1 KPA); załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (art. 35 § 3 KPA); do tych terminów nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu (art. 35 § 5 KPA);
- wszelkie pisma w postępowaniu (w tym decyzja o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia pomocy materialnej) muszą być doręczane studentowi na piśmie (art. 39 KPA); możliwe jest również doręczenie za pomocą środków komunikacji elektronicznej, jeśli student o to wystąpił lub wyraził na to zgodę (art. 39¹ KPA);
- postępowanie przed organem I instancji kończy się w momencie wydania decyzji (art. 104 KPA); decyzja powinna zawierać: oznaczenie organu wydającego, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji lub, jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego, powinna być opatrzona bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu (art. 107 § 1 KPA); można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony, nie dotyczy to jednak decyzji rozstrzygających sporne interesy stron oraz decyzji wydanych na skutek odwołania (art. 107 § 4 KPA);
- organ uczelni doręcza studentowi decyzję się na piśmie (za pokwitowaniem przez pocztę, przez pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy) w miejscu zamieszkania lub pracy albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej (art. 42, art. 109 KPA); w przypadku nieobecności studenta pismo doręcza się, za pokwitowaniem, dorosłemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. O doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorczy zawiadamia się adresata, umieszczając zawiadomienie w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy to nie jest możliwe, w drzwiach mieszkania (art. 43 KPA); przepisy KPA (art. 44) normują również przypadki niemożności doręczenia decyzji;

stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomoga

- **uczelnie posiadające podstawowe jednostki organizacyjne**

- o tym czy uczelnia posiada podstawowe jednostki organizacyjne w rozumieniu Ustawy oraz kto jest ich kierownikiem decyduje statut uczelni;
- organem I instancji w sprawach o przyznanie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi jest kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni (art.175 ust. 1 UPSW);
- na wniosek właściwego organu samorządu studentów kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni przekazuje swoje kompetencje komisji stypendialnej (art.175 ust. 4 UPSW);
- od decyzji organu I instancji przysługuje odwołanie do organu II instancji;

- **uczelnie nieposiadające podstawowych jednostek organizacyjnych**

- w uczelni nieposiadającej podstawowych jednostek organizacyjnych stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi przyznawane są przez rektora (art.176 ust. 1 UPSW);
- na wniosek właściwego organu samorządu studentów rektor przekazuje swoje uprawnienia w tym zakresie komisji stypendialnej (art.176 ust. 2 UPSW);
- od decyzji rektora przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (art.176 ust. 3 UPSW); w przypadku gdy decyzję wydała komisja stypendialna wniosek ten będzie rozpatrywany przez odwoławczą komisję stypendialną;

stypendium rektora dla najlepszych studentów

- **uczelnie posiadające podstawowe jednostki organizacyjne**

- przyznawane przez rektora, a jeśli została powołana - przez komisję stypendialną (art. 175 ust. 2 UPSW);
- od decyzji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 175 ust. 3 UPSW) skierowany do organu, który decyzję wydał;

- **uczelnie nieposiadające podstawowych jednostek organizacyjnych**

- przyznawane przez rektora, a jeśli została powołana - przez komisję stypendialną (art. 176 ust. 1 UPSW);
- od decyzji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy skierowany do rektora, a jeśli została powołana - do odwoławczej komisji stypendialnej (art. 176 ust. 2 UPSW);

POSTĘPOWANIE ODWOŁAWCZE ODWOŁANIE / WNIOSEK O PONOWNE ROZPATRZENIE

zasady ogólne

- student niezadowolony z treści decyzji może w zależności od świadczenia, o którego przyznanie się ubiega, złożyć od tej decyzji odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy;
- odwołanie/wniosek o ponowne rozpatrzenie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia, wystarczy, jeżeli z jego treści wynika, iż student nie jest zadowolony z wydanej decyzji (art. 128 KPA);
- termin na wniesienie odwołania/wniosku o ponowne rozpatrzenie wynosi 14 dni od daty doręczenia decyzji;
- w przypadku odwołania wnosi się je za pośrednictwem organu, który wydał decyzję;
- załatwienie sprawy w postępowaniu odwoławczym/ w postępowaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy powinno nastąpić w ciągu miesiąca od daty doręczenia odwołania/wniosku o ponowne rozpatrzenie (art. 35 § 3 KPA);
- art. 138 KPA :
„§ 1. Organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:
  - 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo
  - 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję - umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części, albo
  - 3) umarza postępowanie odwoławcze.
- § 2. Organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji, gdy decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Przekazując sprawę, organ ten powinien wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.”
- decyzja powinna zawierać: oznaczenie organu wydającego, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji lub, jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego, powinna być opatrzona bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu (art. 107 § 1 KPA); decyzja powinna zawierać ponadto pouczenie o dopuszczalności wniesienia skargi do sądu administracyjnego (art. 107 § 1 KPA); w przypadku postępowania odwoławczego nie można odstąpić od uzasadnienia decyzji (art. 107 § 4 KPA);

stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomoga

- **uczelnie posiadające podstawowe jednostki organizacyjne**

- organem II instancji w sprawach o przyznanie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi jest rektor (art.175 ust. 3 UPSW), a w przypadku jej powołania – odwoławcza komisja stypendialna;

- **uczelnie nieposiadające podstawowych jednostek organizacyjnych**

- student niezadowolony z decyzji w przedmiocie przyznania lub odmowy przyznania stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 176 ust. 2 UPSW) do rektora, a jeśli została powołana - do odwoławczej komisji stypendialnej;

stypendium rektora dla najlepszych studentów

- **uczelnie posiadające podstawowe jednostki organizacyjnej**

- od decyzji rektora przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 175 ust. 3 UPSW) skierowany do organu, który decyzję wydał (rektor, a jeśli została powołana - odwoławcza komisja stypendialna);

- **uczelnie nieposiadające podstawowych jednostek organizacyjnych**

- od decyzji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy skierowany do rektora, a jeśli została powołana - do odwoławczej komisji stypendialnej (art. 176 ust. 2 UPSW);

od momentu doręczenia organ jest związany treścią swojej decyzji (art. 110 KPA)

WZNOWIENIE POSTĘPOWANIA

(art. 145-152 KPA)

- art. 145. KPA:

„§ 1. W sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli:

- 1) dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe,
- 2) decyzja wydana została w wyniku przestępstwa,
- 3) decyzja wydana została przez pracownika lub organ administracji publicznej, który podlega wyłączeniu stosownie do art. 24, 25 i 27,
- 4) strona bez własnej winy nie brała udziału w postępowaniu,
- 5) wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nie znane organowi, który wydał decyzję,
- 6) decyzja wydana została bez uzyskania wymaganego prawem stanowiska innego organu,
- 7) zagadnienie wstępne zostało rozstrzygnięte przez właściwy organ lub sąd odmiennie od oceny przyjętej przy wydaniu decyzji (art. 100 § 2),
- 8) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione.”

UCHYLENIE / ZMIANA TREŚCI/ STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI DECYZJI

(art. 154 – 163 KPA)

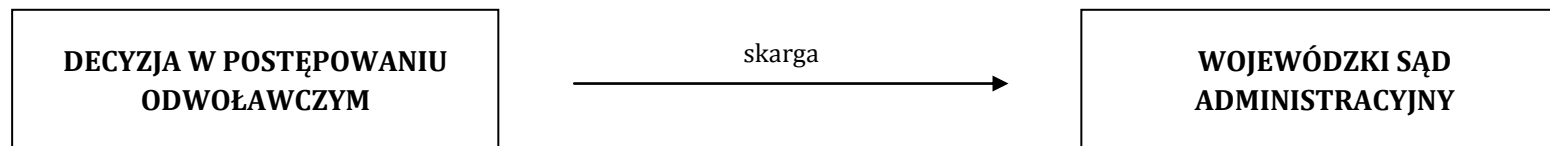
- art. 155. KPA – „Decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony; przepis art. 154 § 2 stosuje się odpowiednio.”

- art. 156 KPA:

„§ 1. Organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która:

- 1) wydana została z naruszeniem przepisów o właściwości,
- 2) wydana została bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa,
- 3) dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną,
- 4) została skierowana do osoby nie będącej stroną w sprawie,
- 5) była niewykonalna w dniu jej wydania i jej niewykonalność ma charakter trwały,

- 6) w razie jej wykonania wywołałaby czyn zagrożony karą,
- 7) zawiera wadę powodującą jej nieważność z mocy prawa.”

SKARGA DO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

- ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.02.153.1270) – dalej PPSA;
- sądy administracyjne sprawują kontrolę legalności (zgodności z prawem) działalności organów (w tym organów uczelni w zakresie wydawania decyzji w przedmiocie przyznania lub odmowy przyznania pomocy materialnej); kontrola ta będzie więc polegać na ustaleniu czy w procesie rozpatrywania wniosku studenta o przyznanie pomocy materialnej nie doszło do naruszenia prawa przez organ podejmujący decyzję; sąd administracyjny nie jest kolejną instancją odwoławczą od decyzji organów uczelni;
- w postępowaniu w sprawie sądowo administracyjnej stronami są skarżący (student) oraz organ, który wydał zaskarżoną decyzję;
- student może wnieść skargę na decyzję wydaną w jego sprawie po wyczerpaniu środków odwoławczych na uczelni;
- skargę wnosi się w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie (art. 53 PPSA) do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego;
- skargę wnosi się za pośrednictwem organu, który wydał zaskarżaną decyzję (art. 54 ust. 1 PPSA); organ uczelni może w całości uwzględnić skargę do dnia rozprawy (art. 54 ust. 3 PPSA);
- skarga do sądu administracyjnego musi spełniać wymagania pisma procesowego i ponadto zawierać: wskazanie zaskarżonej decyzji, oznaczenie organu, który ją wydał, określenie naruszenia prawa lub interesu prawnego (art. 57 PPSA);